

Stajerc" izhaja vsaki
tek, datiran z dnevom
naslednje nedelje.
Naročnina velja za Av-
strijo: za celo leto
krona; za pol in četrt
razmerno; za Ogr-
sko 4 K 50 vin. za celo
leto; za Nemčijo stane
celo leto 5 kron, za
Slovenijo pa 6 kron;
drugo inozemstvo se
računa naročnino z ozi-
rom na visokost poš-
tne. Naročnino je pla-
čati naprej. Posamezne
štev. se prodajajo po 6 v.
Uredništvo in uprav-
ništvo se nahajata v
Ljubljani, gledališko po-
slopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se
sprejemajo zastoni, ali
rokopise se ne vrača.
Uredniški zaključek je
vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo
ni odgovorno. Cena
oznanil (inzeratov) je
za celo stran K 80, za
1/2 strani K 40, za 1/4
strani K 20, za 1/8
strani K 10, za 1/16
strani K 5, za 1/32
strani K 250, za 1/64
strani K 1. — Pri več-
kratnem oznanilu se
cena primerno zniža.

Štev. 36.

V Ptuj v nedeljo dne 8. septembra 1912.

XIII. letnik.

Stajerski deželni zbor — se ne skliče.

Kakor znano, bode kmalu štiri leta, odkar
slovenski poslanci z neverjetno brezvestnostjo
preprečili vsako delo v našem deželnem zboru.
Iskali so si takrat, da bodejo s svojim nasiljem
stale poslance prestrašili in da bodejo na ta
način razne politične koncesije za svojo stranko
isnali. To se jim seveda ni posrečilo. Kajti
nemški napredni poslanci so odločno izjavili, da
ne hočejo radevoljno za gospodarske stvari po-
gajati, nikdar pa ne za politično-narodnjaško
poskajarijo. In tako je morala vlada poslance
namu poslati.

Medtem pa so pretekli meseci in leta in
na vseh krajih in koncih dežele so se pričele
pogajati hude posledice slovenske obstrukcije. Go-
podarska revščina se širi kakor ne-
varna kuga med vbojim, nedolžnim prebivalst-
vom in obupanu proklinjajo vsi stanovi žalostne
razmere. Slovenski poslanci pa se
ne norčujejo iz lastnega ljudstva.

Stajerski veleposestniki so zopet poskusili
posredovati; pa zopet brez uspeha. Pogaj-
anja se vedno zopet razbijajo na trmoglavosti
slovenskih poslancev. In tako tudi zdaj ne
bode sklican stajerski deželni
zbor. Čuje se, da se bode v jeseni še enkrat
poskusilo pogajanja, doseči zbornično delazmož-
nost. Ako bi se to zopet ne posrečilo, potem
bode stajerski deželni zbor raz-
puščen.

Vsa krivda za nesrečo ljudstva, ki ga sili
hrvaška politika na rob propada, pa zadene
brezvestne slovenske poslance.
Ljudstvo jih bode sodilo!

Pisovanje otrok v nemške šole.

(Pisec: Alojzij Krizanič, Vel. Nedelja.)

Vsak pameten in razsoden človek, ki je
že kaj skusil, bode mi naravnost pritrdil,
da je znanje več jezikov zelo koristno; pred-
vsem je v naših krajih in razmerah nemščina
potrebna, ako se hoče glede govora in pisave
primerno izhajati.

To tudi čutijo vsi pametni prebivalci, da
svoje otroke dajo vpisati v nemške šole, da-
vno so morebiti kod taki strastni sovražniki
nemščine, kadar se gre za kmetijsko deco; ti
namreč želijo, naj bi kmetijski stan v temi
ostal, vsaj posamezniki, da bi se tega neumnega
kmeta lažje za nos vodilo, da bi se mu lažje
obedne doklade naložilo, da bi se ga ob
snu volitev lažje strašilo, hujskalo, mu grozilo
s peklom in z vsemi vragovi; ako misli na-
prednega, značajnega, delavnega ali nemško
mislilega poslanca voliti, tak je potem
interanec, "brezverec", "nemčur", vse drugo,
človek ne, ker se ni zbal groženj takih ne-
umnih hujskačev, ki s tem le sebi hočejo koris-
ti, ljudska beda jim je pa postranska stvar.
Torej ti kmet moraš z njim kričati "živijo",
če tudi srbako-hrvaškim javnim morilecem, in

ne vprašati, ali je pametno ali ne! Ti plačaj,
kar gotovi liberalci ozir. klerikalec od tebe
zahteva; ti torej na vsak način moraš z obstruk-
cijo pomagati, da se te še bolje izkoristi!
Udeležuj se farijejskih obedov in pij, kar ti
želodec drži, potem pa kriči "črna zemlja naj
pogrezne vsakega nemčurja".

Da, dokler bode stajerska dežela eksistirala,
hočemo biti v tesni zvezi s to in le samo s to
zastavo. Svoje otroke bode pa tudi vsak pameten
pustil in dal vpisati v bližnje nemške šole, ker
vsak ve, ako treba sinu k vojakom iti, da mu
je celo težko, če nič nemški ne ume; enako
je s službo. In prosim, gospoda brez zamere, ki
se vam jezik hujskarije čez nemško misleče
ljudi, ter take, ki svoje otroke v nemške šole
pošiljajo, nikoli dovoljne zbrusi, in ki mislite,
da kod narodnjakoviči imate res taki vpliv;
pri trezno mislečih ljudeh se zelo motite!
Slovensko itak vsak dovoli dobro zna, ne da bi
mu trebalo se še posebej učiti v vaših
"narodnih" in "verskih" šolah, pardon v
verskem zidu. Vi tudi sami zelo radi slišite
nemško, jo pa na hinavski način proti kmetu
zavijate, misleči, da le vi samo veste, drugi, pa
červavno kmeti, ki v vaš rog ne trobijo, da so
samo neke neumne pošasti, ki naj bi bili vam
le v zasmeh in nekaki sužnji! Marsikateri teh
omahljivcev je svoj čas pri nemški skledi
trebuh polnil, a pozneje kod mož ki bi mu
bilo dolžnost v javnosti s pravično ljubeznijo
nastopiti za narod, obrekuje vplivne osebe,
misleč da jim škoduje; ali v svoji preveliki
ošabnosti navadno zajde v brlog temnega na-
zadnjaštva, ki se vsakemu olikanemu naravnost
studi in gabi.

Sveta dolžnost vsakega bode, da zaguri
lepšo bodočnost svojim otrokom, da jih pošilja
v nemško šolo, kjer se ne samo nemški na-
učijo, ampak se naučijo tudi odločilnega trezno-
mislilega nastopa, brez vsakih neumnosti v
javnosti, ter se smatrarjo res za avstrijske
državljanke, ne pa za protiaustrijske puntarje, ki
bi radi kod svetohlinci na cestah mirne ljudi
s kamenjem pobijali in je glede pozdrava osme-
šili zlasti tujo mirno šolsko deco. Bodočnost,
znanost, omika in kultura bili so in bodejo le
samo od nemškega, sosednega naroda odvisni!

SUKNA in modno blago za gospode in gospe
priporočila izvozna hiša 140
Prokop Skorkovsky in sin
v Hampden na Češkem.
Vzorci na zahtevo franco. Zelo zmerno
cene. Na željo hočem dati takoj izgotoviti gospodske obleke.

Politični pregled.

Državnozborni delavni program. Znameniti
nemški-koroški poslanec dr. Steinwender objavlja
o tem vprašanju članek, kateremu naj posna-
memo poglavitve misli. Delegacije bodejo brzokone
24. septembra skupaj stopile, državna zbornica
pa en mesec pozneje. Torej imajo naši ljubi
poslanci več kot 3 1/2 mesecev "počitnice", kar
je gotovo precej izdatni dopust; kajti v tem
dolgem času so slavni poslanci svoje dijete
naprej dobivali. Nujno bi bilo, da dobi
zbornica enkrat pošteni delavni red. Istotako

nujno je, da bi se proračun enkrat pravočasno
rešilo; istotako pametna finančna preosnova,
kajti zločinska neumnost je, ako dela država
vedno nove dolgove, medtem ko ostajajo posa-
mezne dežele popolnoma brez vsake pomoči. V
treh mesecih bi se dalo vse to storiti; zato bi
bilo bolje, da se državno zbornico preje skliče.
Torej na delo, pa hitro! Kajti mi imamo malo
časa in malo denarja!

Naše bogastvo se da oceniti na podlagi
statistike, ki jo je izdala vlada glede osebno-
dohodninskega davka. Glasom te znašajo naši
dohodki v milijonah kron: iz zemljišč 329 3,
iz poslopij 440 4, iz samostojnih podjetij 1 296 4,
iz kapitalnega premoženja 599 9, iz službenih
ter penzijskih dohodkov 1 878 3, iz raznih
drugih dohodkov 69 2, skupaj torej 4 612 1/2
milijonov kron. Prebivalcev štejemo na Avstrij-
skem 28 1/4 milijonov; od teh je osebno-dohod-
ninskemu davku le 1 221 521 oseb, torej 13%
prebivalstva podvrženih. Ako se številke natanko
pregleda, pridemo do sledečih zaključkov: Na
Avstrijskem imamo okroglo 2 600 milijonarjev,
od katerih jih pa pride več kot 700 na Dunaj
in Nižjeavstrijsko. Nadalje imamo 455 oseb,
ki imajo na leto več kot 200 000 kron dohodka
i. s. na Nižjem Avstrijskem 282 takih "revčkov",
na Češkem 91, Moravskem 23, v Galiciji 14,
na Stajerskem 10, v Šleziji 10, Zgornji
Avstriji 6, v Trstu 6, v Predarlskem 5, v
Bukovini 2, na Kranjskem in v Salzburgu po 1.
Seveda se iz teh splošnih števil še ne more
natančno o našem premoženju sklepati.

Veliki manevri na južnem Tirolskem, ki jih
je imelo vojaštvo 14. kora od konca preteklega
meseca, imeli so posebno važnost. Prvič se je
pri teh manevrih izredno mnogo vojaštva pora-
bilo, potem so se pa vršili tudi ob meji našega
italijanskega prijateljskega. Tudi se je preiskusilo
razne nove tehnične uvedbe. Posebno strogo se
je letos manevrske pokrajine proti vsakemu
prometu zaprlo. Manevrov se je udeležilo poleg
prestolonaslednika nadvojvode Franca Frvdinanda
še cela vrsta drugih nadvojvodij in vojaških do-
stojanstvenikov.

Zopet novi denar. Avstro-ogrška banka se
je odločila, da bode zopet nove 20 kronske ban-
kovce izdala. Vzrok so mnogoštevilne ponaredbe
dosedanjih bankovcev. Ponaredbe se pozna zlasti
na tem, da je konec podpisa generalnega se-
kretarja Pranger nekaj krajši nego na pravem
bankovcu.

Kontrolnih shodov leta 1912 ne bode. Vlada
je naznanila oblastvam posameznih kronovin, da
se letos ne vršijo t. zv. "kontrolni shodi."

Nove havbice so te dni na Steinfeldu pre-
iskovali. Gre se za 30 1/2 cm havbico, s katero
se je streljalo proti betonskemu zidu. Bomba
tehta 380 kil in je nabasana s 40 kil ekrazita
ter neko drugo premesjo. Visoka je več kot en
meter. Strelja 7000 metrov daleč in se dvigne
krogla pri tem strelu 4000 metrov visoko.
Streljalo se je na 2 1/2 metra debeli betonski
strop. Učinek je bil grozen. Krogla je prišla
50 cm globoko v beton in je strop v vsej de-
belosti uničila. S takimi havbicami se hoče našo
težko artiljerijo oborožiti. Peljalo se bode te
havbice na Daimler-automobilih.